

ברכת שיר השבח "נשמת כל חי" אשר יסדו ר' שמעון בן שטח זצוק"ל העצה הנפלאה להושיע בכל העניינים, בדוק ומנוסה: לרפואה, פרנסה, זיווג, בנים, שלום בית וכו'.

"נשמת כל חי" הינה תפילת הודאה לקדוש ברוך הוא ועליה נאמר בנביא "עם זו יצרתי לי תהילתי יספרו" (בן איש חי פרשת תולדות שנה שניה סעיף ג') וטוב לאמרה מידי פעם, אך היא גם עצה נפלאה לישועה על כל צרה שלא תבוא, יקבל האדם על עצמו בלא נדר ובקבלה גמורה, שכשינצל ממנה יאמר לאחר שיושע את ברכת שיר השבח "נשמת כל חי" פעם אחת בלבד. (מתוך שחרית של שבת קדש אחר שירת הים) בתודה וקול זמרה (ויחתום בלא שם ומלכות). ועצה זו בדוקה ומנוסה שניצולו רבים על ידה, ובפרט אם יקבל על עצמו לאמרה בפני עשרה אנשים הרי זה משובח, ובכדי שלא ישכח לקיים קבלת הנשמת רצוי מאוד שירשום קבלה זו על דף. בשעת קבלתו וכן בשעת קבלת "הנשמת" יפריש מעות לצדקה כפי יכלתו, שהיא מסוגלת לכל העניינים. ומה טוב ונעים שיאמר "נשמת כל חי" עם כיבוד או סעודה בבחינת "סעדיני ואישועה" (תהילים קי"ט. אך אין הכרח בדבר).

רשות לנשמת למה"ר שלמה בן יעקב זצוק"ל (חי לפני כמאה וחמשים שנה). (בשחרית של שבת אין להוסיף זאת משום הפסק, כמו שכתב מהרי"ץ בעץ חיים דף קל"ו ע"ב).

שמים בחכמה, ותולה ארץ על בלימה, ומשברי הים וגליו סגר עליהם באין חומה, לו כל בך תכרע מהלל בפה כל חי: והוא קדמון לכל קדמון, והוא ראשון והוא אחרון, והוא בעל הרחמים והרצון, ובטובו ורחמיו משביע לכל חי: קצרו הלכות מרוממותו, ונלאו הלשונות מלספר גבורתו, עמודי שמים ירופפו ויתמהו מגערתו, מי בא עד תכונתו, מי שבע תמונתו, והוא נעלם מכל חי: יען לשוני אמרתיה, קדשתך ועצמותך, כפי כחי לא לפי תהלתך, מה רבו מעשיך יי מאד עמקו מחשבותך, על בן יודוך פעילים ויאמרו נשמת כל חי: ואומר נשמת וכו'.

אודה יי מאד ובתוך רבים אהללנו, ובחן שפתי אגדלנו, ומשירי אהודנו, כי הוא אדון לכל חי: ברום עולם בערבות מושבו, והשמים ושמי השמים וכל צבאם מרפבו, והם לפניו באין מאפס ותוהו נחשבו לו, והוא לעולמים חי: שמש וירח מאור הדרו מאירים, ומזהירים לארץ ולדרים, לשמו משבחים ומזהירים ומפארים, וכל הברואים וגם היצורים, עדיו ועבדיו כי הוא בראם וברדו נפש כל חי: הוא אחד ואין שני בכל מקום הוא שם, גולל אור מפני חשך והיום והלילה להפרישם, יצר מלאכים לשרתו והוא עיקרם ושרשם, והוא מקור הברכות ונשמה לכל חי: והוא נטה

*במקור כתוב ומקלסים, וכתבנו תמורתה ומהדרים, על-פי הכרעת מהרי"ץ שאין לומר לשון קילוס בתוך שום שבח משבחי ה' יתברך, הואיל ויש לה לא רק משמעות שבח אלא גם ההיפך, כיעויין בפירושו עץ חיים לאגדתא דפסחא דף כ"ב ע"א גבי פיסקת לפיכך, ובפרי עץ חיים שם דף שיל"ב אות רמ"ג הארכתי בס"ד לחזק דבריו. יב"ן.

נשמת

וְלִשׁוֹן אֲשֶׁר שָׁמַתְךָ בְּתוֹךְ פִּינוּ. הֵן הֵן יוֹדוּ לָךְ וַיִּכְרְבוּ אֶת שִׁמְךָ יי אלהינו על רוב נסי פלאיך. כי כל פה לה יודה. וכל לשון לה תשבח. וכל עין אליך תצפה. וכל בך לה תכרע. וכל קומה לפניך תשתחוה. וכל הלכות יראוך והקרבים והקליות יזמרו לשמך. בדבר שנאמר כל עצמותי תאמרנה, יי, מי כמוך. מציל עני מחזק ממנו. ועני ואביון מגזלו. ונאמר רננו צדיקים ביי, לישרים נאווה תהלה: בפי ישרים תתרום: ובדברי צדיקים תתברך: ובלשון כל חסידים תתקדש: ובקרב קדושים תתהלל: ובמקהלות רבבות עמך כל בית ישראל יתפאר שמך יי אלהינו. שכן חובת כל היצורים, לפניך יי אלהינו להודות, להלל, לשבח, לפאר, לרומם, לגדל ולהדר על כל דברי שירות זמירות תשבחות דוד בן ישי עבדך משיחה: ישתבח שמך לעד מלבנו המלך הגדול והקדוש בשמים ובארץ. כי לה נאה יי אלהינו שיר ושבח, הלל וזמרה, ברכות והודאות, נצח וגבורה גדלה תהלה ותפארת, עז ומלכות וממשלה, מעתה ועד עולם: ברוך אתה (ויחתום בלא שם ומלכות) מלך העולם, מלך גדול התשבחות, אל ההודאות אדון כל המעשים, הבוחר בשירי זמרה, חי העולמים. (חשומעים עונים אמן):

כל חי, תברך את שמך יי אלהינו. ורוח כל בשר לה תפאר, ותרום את זכרך מלבנו תמיד. לדור ודור מעולם ועד עולם אתה הוא האל, ומבלעדיך אין אלהים. ואין לנו מלך גואל ומושיע בכל עת צרה וצוקה, אלא אתה. פודה ומציל, מפרנס ומרחם. אלוה כל הבריות. אדון התולדות. המהלל בתשבחות. המנהיג עולמו בחסד, ובריותו ברחמים רבים. ויי אלהים אמת, לא ינום ולא ישן. המעורר ישנים, המקיץ רדומים. וסומך נופלים, ורופא חולים, ומתיר אסורים. וקהל אנחנו מודים: ואלו פיננו מלא שירה בים. ולשוננו רנה בהמון גליו. ושפתותינו שבח כמרחבי הרקיע. ועינינו מאירות בשמש וכירח. וידינו פרושות כגשרי שמים. ורגלנו קלות כאילות. אין אנו מספיקין להודות לך יי אלהינו, ולברך את שמך מלבנו, על אחת מאלף אלפי אלפים ורוב רבי רבבות פעמים. הטובות שעשית עמנו ועם אבותינו. מלפנים ממצרים גאלתנו יי אלהינו. מבית עבדים פדיתנו. ברעב זנתנו. ובשבע בלפתנו. ומחרב הצלתנו. ומדבר מלטתנו. ומחלאים רעים רבים דליתנו מלבנו. ועד הנה עזרנו רחמיה יי אלהינו ולא עזבונו חסדיך. על בן אברים שפליגת בנו. ורוח ונשמה שנפחת באפנו.

מקורות בהרחבה לקבלת העצה הנפלאה של "נשמת כל חי"

ספר תנא דבי אליהו (סדר אליהו רבא פרק ל"א):

"וכן משתרחב הכית הראשון עד שנבנה הבית האחרון שבעים שנה הייתה ידו פשוטה עליהן להצילם מכל צר ואויב, וכן משתרחב הבית האחרון ועד עכשיו חשע מאות שנה כמה מאפסן, כמה מחבקן, כמה מנשקן. מכאן ואילך אם נעמוד אנו. וכנינו ובני בנינו ויתיה לנו פה מלא שירה כים ולשוננו רנה כהמון גליו ושפתותינו שבת כמרחבי רקיע וידינו פרושות כנשרי שמים ורגליו קלות כאילות אין אנו יכולין להודות לך ה' אלהינו ואלהי אבותינו ולברך את שמך על אחת מאלף אלפי אלפים ורבי רבנות הנסים והמוכות שעשית עמנו, ולעתיד לבא כמה מאיר הקדוש ברוך הוא פני הצדיקים שיהיו כשיטה ראשונה."

ספר בן איש חי לרבינו יוסף חיים זצ"ל (שנה שניה פרשת תולדות סעיף ב')

"שבת זה הנשמת כל חי הוא יקר ומעולה מאד, וצריך לאומרו בנעימה והוא מסוגל על כל צרה שאדם עומד בה שידור נדר לומר אחר הצלתו מהצרה שבת זה של נשמת כל חי ויעיל לו, וכמ"ש בשם רבי יהודה החסיד ז"ל וכו'."

ספר תנוכת התורה (קונטרס אחרון דף 101) בשם הרבי ר' העשיל זצ"ל רבו של רבינו הש"ך זצ"ל:

"וכתב בספר תולדות ארם בשם רבינו הגאון ז"ל וזה לשונו: קודם צאתו מפתח ביתו לדרך יניח ידו על המזוזה ויאמר הגני מקבל עלי בגדר כשאראה מקום פלוני אוי אאמור נשמת כל חי, וכשרואה אותו המקום מיד יאמר נשמת כל חי עד גמרא, עד כאן לשונו."

ספר חיים לראש על הגדה של פסח (דף ק"א) לרבינו חיים פאלאני זצ"ל:

"וראה נא מפלאות דמים דעים דנתקן בשבת הזה לומר כלשון הזה פודה ומציל ועונה ומרחם בכל עת צרה וצוקה, ומצד עצמו לשם שבת' הוא גם כן סגולה נפלאה כי ממנו תוצאות חיים דריוח והצלה יעמוד ליהודים כדכתב בספר חמדת ימים, והרב שלמי חגיגה (דף ר"ג ב') דבכלל מוסרו אשר הוהיר שתהא נקראת בקריאה תמה יפה ומבוארת שלא תהא נחלפת באות אחרת ולא נקודה בנקודה אחרת, כתב וזה לשונו: וקבלה בדינו מאת רבי יהודה החסיד ז"ל שגם הוא מסוגל על כל צרה שלא תבא לקבל האדם על עצמו רכשו; יצילוה מהצרה לומר נשמת כל חי בתורה וקול ומרה בפני עשרה וכו' נפרצו וניצולו רבים והוא ברוך ומנוסה עד כאן לשונו. ואל כוונה זו סידרו לומר פודה ומציל ועונה ומרחם בכל עת צרה וצוקה."

סידור עץ חיים (דף ק"ל ב') למחרי"ץ זצ"ל:

"קבלה מרבי יהודה החסיד ששבת זה מסוגל על כל צרה שלא תבא, לקבל האדם על עצמו שכשיציל ממנה לומר נשמת בתורה וקול ומרה בפני עשרה וכו' נפרצו וניצולו רבים והוא ברוך ומנוסה. (חמדת ימים דף כ"ה ב')."

ספר כף החיים (או"ח הלכות שבת סימן רפ"א אות ה') לרבינו יעקב חיים סופר זצ"ל:

"קבלה בדינו מרבי יהודה החסיד ששבת נשמת כל חי מסוגל על כל צרה שלא תבא לקבל האדם על עצמו שכשיהיה ניצול ממנה לומר נשמת בתורה וקול ומרה בפני עשרה וכו' ניצולו רבים. (חסד לאלפים שם), וכתב שם עוד (או"ח הלכות יום הכפורים סימן תרפ"ז אות י"א): "ולכן אכתוב גם אני הרל מה שגאיה לי בס"ד, והוא כי פשוט כי באותו היום יחודו בתשובה שלימה על המא שגא לידו, ובמצוי יום הכפורים יטובל תיכף אם אפשר, ויעשה פדיון כמנין אותיות שמו ויתן לעניים ידאי שמים, ויקבל עליו בפני עשרה כי בתשלום השנה ההיא יאמר נשמת כל חי בפני עשרה" וכו', עיין שם. וכתב שם עוד (או"ח הלכות לולב סימן תרס"ד אות ט"ל): "מנהג בית אל יב"ץ יום הושענא רבא אחר עלינו לשבח פותחין ההיכל ואומרים נשמת כל חי עד גמר בלי שם ומלכות. ואחר כך אומרים הרי אנתנו מקבלים עלינו כלי נדר קבלה גמורה לשנה הבאה עלינו נשמת כל חי עד גמר בלי שם ומלכות. וזהו הנהגתנו מקבלים עלינו שחרית לומר הלל גוסס נשמת כל חי וכו', כמו שכתב בסידור הרש"ש ז"ל."

נא לשמור על קדושת הגליון מעת גניוהו

ספר אורחות רבינו (ה"א דף של"ד אותיות ה' ו' ז') על רבינו יעקב ישראל קנייבסקי "הסטייפלר"

זצ"ל:

"הש"מ. בעת שלקחו לבית התולים את נברתו של מורינו של שהייתה מסוכנת גדולה, ומורינו ורבינו זצ"ל היה נוכח שם ואמר לכל הנמצאים שם שיקבלו עליהם להגיד נשמת כשתחזור בריאה מבית התולים."

"וכן לונתי ע"ה כשהקשחה בלדתה את בתי שתי' לאורך ימים טובים, והייתה כסכנה, אמר מורינו ורבינו זצ"ל שחבל על עצמה כשתלד כשורה ולד נריא שתגיד עד פסח נשמת בכל יום (איני זוכר בדיוק אם אמר עד פסח או שתגיד במשך חצי שנה כל יום)."

"פעם משהו ממשפחתי הלם חלום לא טוב ונשנה, וחשש מאוד מהחלום כמדומה מפני שדויה גם חולה, ואמר מורינו ורבינו זצ"ל שיקבל עליו אם יהיה עד פסח (עוד או היה בערך חצי שנה) שיגיד בפסח נשמת."

"בכל צרה לא עלינו מורינו ורבינו אומר לקבל בלי נדר לומר נשמת כשיצילו ממנה". ובהוספות לספר ארחות רבינו (ה"א דף מ"ו) שם: "יש להוסיף: עוד מצאתי סובב אצלי, אמר לי מורינו ורבינו זצ"ל בשם הרבי ר' העשיל זצ"ל בעת צרה יש לומר כשאנצל או אחזור לשלום (כשנסעם בדרכים) אני נשמת, ואמר לי מורינו ורבינו שכן הוא נודע ואומר, אני נשמת בלי נדר. ואמר לי מורינו ורבינו זצ"ל שמועיל קבלת אמירת נשמת בלי נדר עבור אחד מכני ביתו שהוא בצרה להצלתו."

ספר תולדות יעקב (דף קכ"ד בהערה 5) על רבינו יעקב ישראל קנייבסקי "הסטייפלר" זצ"ל:

"יעץ בשם הרבי ר' העשיל זצ"ל שיקבלו על עצמם בעת צרה רח"ל, ליתן צדקה, וכאשר יצא לרווחה יאמרו בלי נדר נשמת כל חי עד סוף ישתבח בלי הברכה."

ספר לשכנו תדרשו (דף צ"ב) בשם מרן רבינו יעקב ישראל קנייבסקי "הסטייפלר" זצ"ל:

"מרן הקהילות יעקב היה נודע וכן היה מיעץ לאחרים העצה של ר' העשיל (רבו של הש"ך) שבעת צרה י"ע יקבלו על עצמם ב' דברים אלו (בלי נדר) א. ליתן צדקה. ב. שכשיצאו לרווחה לומר נשמת כל חי עד סוף ישתבח בלי החתימה של הברכה."

ספר תורה יבקשו מפינו (דף 275) על רבינו הגאון ר' שמעון שקאפ זצ"ל:

"סיפר הגאון ר' ישראל גוספאמן בעל "קנטרסי השיעורים": כשהגיע זמני להתייצב בצבא הפולני חששנו מאוד, ונכנסנו לרבינו לימול ברכתו ולהתייעץ עמו מה לעשות בכדי שלא יגייסונו, לבר כל ההשתדלויות שכבר עשינו. ורבינו יעץ לנו לומר תפילת נשמת כל חי ככוונה וכוה להנצל. וכך הוה, שניצלתי בגם, שבדיוק הנציג שקבלני הכיר את אבי ונמה לי חסד משום מעשה שהוה, ושחררני, ומאו אנכי ממליץ בכל עת צרה לומר נשמת."

ספר יסוד ושוש העבודה (מכוא דף מ', וכן בספר שימוש חכמים (דף כ"ב) בשם הג"ר שניאור קוסלר זצ"ל) על

רבינו אלכסנדר זיסקינד זצ"ל:

"ועוד יוספר: פעם אחת הגיע הלך עני בימי החורף הקשים להורארה, ומרוב חילול הדרך במג האויר הקשה נפל קפוא מקור, והביאוהו לבית המדרש בהורארה בכדי להשיב את נפשו. רבינו נענה ואמר: מה לכם לבקש הרכה תחבולות, שאמר נשמת ועל ידי כך יתחמם ויתרפא מיד. (וראה שער השמיני (פרק ח') שרבינו מפליג בגודל מעלת אמירת נשמת)."

ספר מאורות הגדולים (דף ש"ח אות קנ"ה) על מרן רבינו החפץ חיים:

הוא היה רגיל על משכבו בלילות להודות לה' על הטובות שגמל איתו, והיה הולך ומונה את כל פרטי חסדו שהזכיר עמו כמשך כל ימי חייו, שעוד לו ביהמותו, שסייע כידו ללמוד תורה ולהבד ספרים, שנתן לו תנינים טובים וכו'. כן מספר ר' יחזקאל אברמסקי זצ"ל שבימי צעירותו נודמו לו ללון בעיר אחת באיזה מלון. והנה בבקר השכם הופתע לשמוע דרך הקיר מהתוד שבשכנתו קול יהודי האומר תפילת נשמת במתיקות רבה, ומתרגם באידיש מילה במילה את כל ההוראות והתשבחות בהתלהבות ובהכחיות, עד שהודיעו כולו, למחרת נודע לו שבהרד הלו התאכסן ר' ישראל מאיר והוא נהג כדרכו בלילות להביע הודאות לפני ה'."

נמ"ח נ.כ.ח. "אהל אברהם". לפרטים ולכשרות טובות סלפון: 02-5324143 ת.ד. 5267 ירושלים